

Upphandlings- och inköbspolicy för Bengtstors kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2007-09-26, §106.

1. Mål och inriktning

Denna policy innehåller riktlinjer, som utöver lagen om offentlig upphandling skall gälla för upphandling. Policyn gäller också för kommunens samtliga inköp.

Kommunen köper årligen varor och tjänster för stora belopp varför det är av stor betydelse för kommunens ekonomi hur upphandlingsfrågorna hanteras. Även för kommunens samlade miljöpåverkan är upphandlingen av avgörande betydelse.

Upphandling av varor och tjänster inom kommunen måste präglas av effektivitet, kompetens, samverkan och miljöhänsyn, där det övergripande målet är en god totalekonomi för kommunkoncernen.

Många befattningshavare utför och deltar i upphandling av varor och tjänster. För att få en effektiv verksamhet är det nödvändigt att alla som medverkar har en gemensam grundsyn och arbetar efter de regler, som uttrycks i denna policy.

Definitioner

I denna policy används ordet upphandling för den process som omfattar bl.a. förplanering, anbud och avtal samt ordet inköp för den process som omfattar avrop, betalning och arkivering.

I lagen om offentlig upphandling (LOU) finns regler om upphandling av varor, byggtreprenader och tjänster. Med byggtreprenad avses ett bygg- eller ett anläggningsarbete i sin helhet, vars resultat har en självständig funktion. Andra entreprenader än byggtreprenader behandlas, i LOU och i denna policy, enligt reglerna för upphandling av tjänster.

2. Principer för kommunens upphandling och inköp

- Kommunens upphandlingar och inköp skall ske på ett rationellt, ekonomiskt, miljöanpassat och legalt sätt.
- Upphandlingsverksamheten skall präglas av affärsmässighet, konkurrens och objektivitet.
- Både större och mindre leverantörer skall kunna komma ifråga.
- Vid upphandling skall miljökriterier ges hög prioritet.

- Skriftliga förfrågningar och protokollförda anbudsöppningar skall vara regel.
- Vid upphandling skall kraven på kvalitet och prestanda inte ställas högre än vad som behövs vid varje tillfälle.
- Samarbete över kommungränserna bör utnyttjas där så är fördelaktigt för kommunkoncernen.
- *Samtliga anbudsförfrågningar där anbudsvärdet beräknas överstiga 5 basbelopp ska, förutom tvingande annonseringsplatser, även publiceras på kommunens hemsida.*

2.1 Särskilt vid upphandling av entreprenader

I förfrågningsunderlaget vid upphandling av entreprenader ska följande villkor skrivas in i form av en administrativ föreskrift i de Administrativa föreskrifter som skall gälla för entreprenaden under rubrik och kod AFB.31:

”Entreprenören är skyldig att vidta åtgärder så att inte lag eller gällande svenska kollektivavtal för arbetet åsidosätts. Om entreprenören inte tecknat svenskt kollektivavtal skall ändå motsvarande villkor gälla för entreprenörens anställda. Detsamma skall gälla för eventuella underentreprenörer som entreprenören anlitat för att fullgöra avtalet.

På begäran av byggherren skall entreprenören lämna erforderliga uppgifter och handlingar för att skyldigheterna enligt ovan skall kunna kontrolleras.

Skulle entreprenören brista i fullgörandet av detta åtagande äger byggherren häva avtalet om bristen är väsentlig.”

Eftersom ovanstående villkor avviker från s.k. fasta bestämmelser i för branschen gällande standardavtal ”Allmänna bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader – AB04” måste villkoret också tas in i en sådan sammanställning (AFC:110) som avses under punkt 2 i rangordningsregeln i AB 04 kap. 1 § 3.

3. Aktörer

Varje enskilt kommunalt bolag utgör en juridisk person.

Bengtssfors kommun är en juridisk person där varje nämnd är myndighet.

Det innebär att samordning alltid skall ske på nämndnivå. Enligt LOU är varje nämnd att betrakta som upphandlande enhet. Ytterligare decentralisering är ej tillåten.

Varje nämnds upphandlingar av samma typ som görs samtidigt skall således slås samman vid beräkning av upphandlingsvärdet. Detta har betydelse för vilken typ av upphandling som får göras och om och hur den måste annonseras.

3. Inköpsorganisation

I kommunen ska finnas en inköpsgrupp som träffas regelbundet och samordnar kommunkoncernens upphandlingar. I gruppen ska finnas representanter från alla kommunens nämnder och representant från bolagskoncernen. Alla upphandlingsbehov ska anmälas till ekonomichefen i kommunen som är

sammankallande för gruppen. Genom samordning bestäms i gruppen vilka upphandlingar som ska göras koncerntotalt, kommuntotalt, på en enskild nämnd eller tillsammans med andra kommuner och när dessa ska genomföras. Inför varje år kommer en sammanställning att tas fram där det framgår vilka avtal som löper ut och vilka upphandlingar som behöver göras under året.

Inköpsgruppen ska upprätta standards för att underlätta det löpande inköpsarbetet avseende kravspecifikationer och förfrågningsunderlag. Gruppen ska också svara för kontinuerlig kunskaps- och erfarenhetsöverföring av upphandlingsfrågor till den övriga organisationen och sammanställa och utvärdera övergripande statistik över kommunens upphandlingar.

4. Ansvarsfördelning

Nämnderna har var och en ansvaret för sin upphandling, samt att dessa är förenliga med LOU och denna policy. Nämndernas förvaltningar är skyldiga att till ekonomichefen anmäla önskemål och behov av samordning.

Upphandlingar över aktuella tröskelvärden ska alltid göras i samråd med ekonomichefen.

Centrala avtal träffade efter upphandling är bindande för samtliga. Det innebär att förvaltningar och bolag är skyldiga att avropa från ett sådant centralt ramavtal och är förhindrade att göra egna upphandlingar.

Skyldighet föreligger för varje förvaltning/bolag/enhet som utfört någon form av upphandling att snarast rapportera detta till ekonomichefen på sätt som denne bestämmer. Rapporten skall innehålla uppgifter om upphandlingsvärde, upphandlingsform, antagen leverantör samt ev. uppgift om avtalstid. Ekonomichefen ansvarar sedan för att publicering sker på kommunens intranät för att öka personalens kännedom om vilka avtal som ska följas.

Vid upphandlingens slutfas skall beslut fattas och dokumenteras. Beslut skall fattas i enlighet med delegationsordning.

5. Miljö

Bengtssors kommun skall ta miljöhänsyn vid all upphandling. De produkter som kommer i fråga skall vid tillverkning, konsumtion/användning och som avfall ge upphov till så liten påverkan på miljön som möjligt.

Produkterna skall inte vara skadliga för dem som använder dem. Produkterna skall som avfall helst kunna återanvändas, återvinnas eller vara biologiskt lätt nedbrytbara.

Produkter skall både vid tillverkning och användande bygga på resurssnålhet av råvaror och energi. Förpackningar för produkterna bör i största grad återanvändas/återvinnas och mängden bör minimeras.

Leverantörer som miljöanpassar sina transporter kan komma att gynnas i samband med upphandlingen.

Anbudsgivaren bör redogöra för företagets miljöpolicy eller ge information om miljöarbetet inom företaget.

Produkter som uppfyller kraven för den nordiska Svanmärkningen eller

motsvarande kommer att prioriteras vid utvärderingen ur miljösynpunkt. Om produkten uppfyller kraven utan att vara märkt skall det redovisas hur kriterierna uppfylls.

6. Ikraftträdande

Denna policy gäller fr o m 2007-10-01 och skall tillämpas på all upphandling av varor och tjänster så snart detta är lagligen möjligt. Eventuella tillsvidareavtal skall omgående eller så snart som möjligt upphandlas.

Policyn ersätter tidigare policy fastställd av kommunfullmäktige 2005-02-02, §3.

Bilagor

Utdrag ur LOU

Upphandling under tröskelvärdet

LAGEN OM OFFENTLIG UPPHANDLING (LOU) SFS 1992:1528

Allmänt

Lagen om offentlig upphandling (LOU) gäller för all upphandling som görs inom kommunen och dess aktiebolag.

I lagen fastställs att upphandling skall göras med nyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras ”affärsmässigt”. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ”ovidkommande hänsyn”.

Lagen avser med upphandling: köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor, entreprenader eller tjänster.

Vid upphandling vars totala kostnad eller kontraktsvärde överstiger tröskelvärdena skall anbudsförfrågan publiceras i tidningen EGT samt i databasen TED (Tenders Economic Daily). Annonsering och efterannonsering sker i samråd med ekonomichefen.

Tröskelvärden

Varor och tjänster 200.000 euro (fn ca 1,8 MSEK)

Vatten/energi/transport 400.000 euro (fn ca 3.6 MSEK)

Byggentreprenader 5.000.000. euro (fn ca 45 MSEK)

Att observera är att all offentlig upphandling regleras i LOU, även inköp under tröskelvärdena.

Prövning av anbud

De huvudkriterier på vilka antagande av anbud skall grundas är antingen

1. Det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till samtliga omständigheter såsom, pris, leveranstid, driftskostnader, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service, tekniskt stöd, miljöpåverkan mm.

Av förfrågningsunderlaget bör framgå att kriterierna angivits i prioriterad ordning.

2. Det lägsta anbudspriset.

Det förstnämnda huvudkriteriet (1) är att föredraga eftersom fråga då är om totalbedömning.

RIKTLINJER FÖR TILLÄMPNING AV UPPHANDLING UNDER TRÖSKELVÄRDENA

Enligt LOU finns tre upphandlingsformer för upphandling under tröskelvärdet:

Förenklad upphandling Tillämpas i normalfallet varvid anbud skall införas genom annons i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig eller genom att annonsera på annat sätt t.ex. rikstäckande dagstidningar och branschtidningar som leder till effektiv konkurrens. Skriftligt förfrågningsunderlag skall upprättas.

Urvalsupphandling Innebär att alla leverantörer har rätt att ansöka om att lämna anbud och att den upphandlande enheten sedan bjuder in vissa av de sökande till anbudsgivning. Anbud skall införas genom annons i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig eller genom att annonsera på annat sätt t.ex. rikstäckande dagstidningar och branschtidningar som leder till effektiv konkurrens. Skriftligt förfrågningsunderlag skall upprättas.

Direktupphandling Får användas undantagsvis om upphandlingsvärdet är lågt (högst 5 basbelopp för avtalsperioden enligt kommunfullmäktiges beslut) eller om det finns synnerliga skäl såsom stor brådska pga. oförutsedda omständigheter, som ej beror på den upphandlande enheten, såsom maskinhaveri, stöld etc. Affärsmässighet, konkurrens och objektivitet gäller även denna upphandlingsform.

Procedurregler vid direktupphandling

Följande procedurregler skall följas vid direktupphandling för att säkerställa att huvudregeln om affärsmässighet även följs vid dessa upphandlingar:

- *Direktupphandling får användas vid upphandlingar upp till ett värde av 5 prisbasbelopp.*

- Direktupphandling skall göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn.

0,5 – 2,0 basbelopp *Skriftligt anbud och skriftlig beställning bör användas.*

2 - 5 ” *Skriftligt anbud från minst två anbudsgivare bör införskaffas. Skriftlig beställning skall användas.*

- Utöver ovanstående måste upphandlaren förvissa sig om att upphandlingen sker till bra villkor.

- Upphandlingen skall dokumenteras.

Dessa beloppsgränser gäller som huvudregel. Synnerliga skäl kan dock medföra ett annat förfarande. Dessa skäl skall alltid dokumenteras för att kunna kontrolleras i efterhand.

Direktupphandling innebär inte att avsteg får göras från affärsmässigheten. Prisuppgifter skall inhämtas från andra håll och dessa skall dokumenteras.

Observera att direktupphandling inte får göras när kommunen redan genomfört en upphandling och tecknat bindande ramavtal för aktuell vara/tjänst.

Direktupphandling är en upphandlingsform som får väljas i stället för andra mer komplicerade upphandlingsformer.

Överprövning / skadestånd

En leverantör som anser att han lidit skada eller kommer att lida skada på grund av att en upphandlande enhet åsidosatt bestämmelser i lagen, kan ansöka om åtgärder hos länsrätt eller tingsrätt.

Omprövning av länsrätt kan ske under pågående upphandlingsförfarande.

Skadestånd kan yrkas hos tingsrätt av anbudsgivare som deltagit i en upphandling.

En upphandlande enhet som inte följt bestämmelserna i lagen kan åläggas att ersätta därigenom uppkommen skada för leverantör. Talan om skadestånd skall väckas vid allmän domstol senast inom ett år från tidpunkt då beslut om leverantör fattas.